

Nr 34.

Ankom till riksdagens kansli den 25 april 1932 kl. 5 e. m.

Utlåtande, i anledning av väckta motioner rörande understöd från Vadstena krigsmanshuskassa åt visst f. d. indelt manskap.

I åtskilliga inom riksdagen väckta, till bankoutskottets förberedande handläggning hänvisade motioner hava, på sätt i det följande angives, förslag framställt om understöd åt visst f. d. indelt manskap.

I en inom första kammaren av herr *Anderson, Erik*, väckt motion nr 14 har hemställts, »att riksdagen ville besluta att från och med den 1 juli 1931 tillerkänna förre husaren *Johan Aug. Yngve* den pension, som han varit berättigad till, därest han varit i tjänst 20 år efter det han fyllt 20 år».

I motion nr 15 i första kammaren har herr *Gustafsson, Karl*, hemställt, »att riksdagen må medgiva, att f. d. grenadjären *Carl Johan Fri* må från och med den 1 juli 1931 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas en årlig pension enligt samma grunder som om han tjänat i 20 år ifrån 20 års-åldern räknat».

Vidare har herr *Gustafsson, Karl*, i en inom första kammaren väckt motion nr 16 hemställt, »att riksdagen må medgiva, att f. d. soldaten *Johan Oscar Eklöf* må från och med den 1 juli 1931 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas en årlig pension enligt samma grunder som om han tjänat i 20 år ifrån 20 års-åldern räknat».

I motionen nr 51 i första kammaren har herr *Johansson, Johan Peter*, yrkat, »att riksdagen av billighetsskäl ville besluta tilldela förre fältjägaren *K. F. Åberg* ett årligt underhåll ur Vadstena krigsmanshuskassa av 250 kronor jämte dyrtidstillägg därå, att utgå från och med den 1 januari innevarande år».

I en inom andra kammaren under nr 33 väckt motion har herr *Bäcklund* jämte tre av kammarens övriga ledamöter hemställt, »att riksdagen måtte besluta, att de i motionerna nr II: 74, II: 75 och II: 172 vid 1931 års riksdag nämnda soldaterna *J. A. Roos*, *C. G. Stafström* och *L. F. Lod* skola äga åtnjuta underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa enligt samma grunder, som om de räknade 20 års tjänstetid, samt att underhållet skall utgå från och med den 1 juli 1931».

Herr *Lovén* föreslår vidare i motion nr 35 i andra kammaren, »att riksdagen måtte besluta, att förre soldaten *Nils Aug. Roos* i Malmö är berät-

tigad till understöd ur Vadstena krigsmanshuskassa jämlikt bestämmelserna i kungl. kungörelsen den 13 mars 1931 (S. F. S. nr 43)».

I en inom andra kammaren väckt motion nr 57 yrkar herr *Norsell*, »att riksdagen måtte besluta, att förre soldaten vid Alsters kompani av Kungl. Värmlands regemente nr 98 *Lars Johan Kapp* må erhålla underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa».

Under nr 85 i andra kammaren har herr *Sävström* väckt en motion, vari hemställts, »att riksdagen må besluta, att till förre soldaten *Jonas Hed*, Hertsjö, Bollnäs, må från och med den 1 juli 1932 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas understöd, som om han tjänat för understöds erhållande föreskriven tid».

Herr *Olofsson* i Digernäs har i motion nr 130 i andra kammaren hemställt, »att riksdagen medgiver f. fältjägaren vid Kungl. Jämtlands fältjägarregemente *Sifvert Wikström*, emedan han avskedats på grund av lyte, som mycket väl kan vara ådraget i tjänsten, och därmed hindrats att tjäna för erhållande av underhåll stadgad tid, underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa enligt samma grunder, som gälla beträffande indelt manskap, som tjänat minst 20 men ej 25 år».

I motion nr 251 i andra kammaren har herr *Holmström* yrkat, »att riksdagen må besluta, att f. d. soldaten vid Järvsö kompani av Kungl. Hälsinge regemente *Gabriel Oskar Lind* må erhålla understöd från Vadstena krigsmanshuskassa».

I en inom andra kammaren väckt motion nr 252 hava herrar *Fast* och *Andersson* i Löbbo hemställt, »att riksdagen ville besluta att från och med den 1 juli 1931 tillerkänna förre soldaten *Karl Oskar Ryd* den pension, som han varit berättigad till, därest han varit i tjänst i 20 år».

Herrar *Petersson* i Broaryd och *Svensson* i Högsjöhult hava i motion nr 253 i andra kammaren föreslagit, »att riksdagen måtte medgiva att f. d. grenadjären *Johannes Gustaf Severin Bång* må från den 1 juli 1931 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas en årlig pension enligt samma grunder som om han tjänat i 20 år».

Under nr 255 i andra kammaren har herr *Persson* i Trången väckt en motion, vari hemställts, »att riksdagen måtte besluta, att förre fältjägaren nr 17 *Lars Dahlström* från Häggenås är berättigad till understöd ur Vadstena krigsmanshuskassa jämlikt bestämmelserna i kungl. kungörelsen den 13 mars 1931».

Slutligen har herr *Ericsson* i Sörsjön i en motion nr 261 i andra kammaren yrkat, »att riksdagen måtte besluta att f. soldaten *Lars Fogel* vid Kungl. Dalregementet må från och med den 1 juli 1932 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas understöd enligt samma grunder som om han tjänat för understöds erhållande föreskriven tid».

I fråga om motiveringarna för de i omförmälda motioner framställda förslagen får utskottet hänvisa till motionerna.

Av tillgängliga handlingar har utskottet inhämtat,

beträffande förre grenadjären *K. J. Fri* (motion I: 15), att han, som är född den 1 juni 1865 och alltså inemot 67 år gammal, innehar en tjänstetid vid Smålands grenadjärkår av 14 år 3 månader, att han icke är ägare till något kapital ävensom att han uppbär understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring med ett årligt belopp av 160 kronor; samt

beträffande förre soldaten *J. O. Eklöf* (motion I: 16), att han, som är född den 21 april 1871 och alltså 61 år gammal, innehar en tjänstetid vid Jönköpings regemente av 14 år 5 månader samt att han icke är taxerad för inkomst av kapital eller arbete men äger en till 9,900 kronor taxerad, för ett årligt belopp av 300 kronor utarrenderad jordbruksfastighet, varå dock enligt uppgift vilar en skuld av 6,000 kronor.

De övriga i motionerna omförmälda personernas anställning, ålder, tjänstetid och tjänstgöringsdagar fördelade på tid, varunder vederbörande undergått rekryt- och underbefälsutbildning, samt på tjänstgöringsdagar, varunder dylik utbildning ägt rum — framgå av nedanstående sammanställning:

Motion	Anställning och namn	Ålder	Tjänstår	Tjänstgöringsdagar utom rekryt- och underbefälsutbildning	Tjänstgöringsdagar för rekryt- och underbefälsutbildning
I: 14	f. husaren J. A. Yngve	64	19 ⁸ / ₁₂	769	200
I: 51	f. fältjägaren K. F. Åberg	68	19 ⁶ / ₁₂	440	172
II: 33	f. soldaten J. A. Roos	62	18 ¹¹ / ₁₂	451	250
II: 33	f. soldaten C. G. Stafström	74	18 ⁷ / ₁₂	368	348
II: 33	f. soldaten L. F. Lod	70	19 ² / ₁₂	415	Ej utrett
II: 35	f. soldaten N. A. Roos	64	15 ⁵ / ₁₂	581	342
II: 57	f. soldaten L. J. Kapp	74	19 ¹ / ₁₂	454	240
II: 85	f. soldaten J. Hed	74	17 ⁴ / ₁₂	553	250
II: 130	f. fältjägaren S. Wikström	70	17 ² / ₁₂	424	150
II: 251	f. soldaten G. O. Lind	68	18 ⁶ / ₁₂	532	101
II: 252	f. soldaten K. O. Ryd	66	18 ¹⁰ / ₁₂	416	261 *
II: 253	f. grenadjären J. G. S. Bång	61	17 ¹⁰ / ₁₂	582	Ej utrett
II: 255	f. fältjägaren L. Dahlström	58	16 ⁸ / ₁₂	580	Ej utrett
II: 261	f. soldaten L. Fogel	70	18 ⁹ / ₁₂	443	100

* Enligt uppgift av Ryd.

Av för utskottet tillgängliga handlingar inhämtas vidare, att samtliga i tabellen angivna personer antingen befinna sig i små ekonomiska omständigheter eller äro medellösa; att, såvitt av utredningen framgår, ingen av dem äger fast egendom med undantag av förre soldaten J. A. Roos, som innehar jordbruksfastighet, taxerad till 8,800 kronor, förre fältjägaren Wikström, vilken är ägare till en torplägenhet, vars taxeringsvärde icke framgår av handlingarna, samt förre soldaten Ryd, vilken

äger en mindre hemmansdel, vars taxeringsvärde ej uppgivits men vara, enligt intyg av vederbörande kommunalnämndsordförande, vilar en skuld av 3,000 kronor; *att fråga om underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa åt förenämnda f. d. indelta, med undantag av förre husaren Yngve samt förra soldaterna Eklöf och Lind, tidigare varit underställd vederbörande myndighets prövning; samt att Yngve den 1 augusti 1907 blivit avförd ur rullorna.*

Över de föreliggande motionerna — med undantag av motionerna nr 15 och 16 i första kammaren, vilka avse manskap med den tjänstetid understigande 15 år — har bankoutskottet i vederbörlig ordning införskaffat utlåtande av statskontoret, som i ärendet hört arméförvaltningens civila departement.

Arméförvaltningens civila departements yttrande är av följande lydelse:

I motionerna nr 35, 85, 130, 253 och 255 har hemställts om understöd ur Vadstena krigsmanshuskassa åt förra soldaterna Roos och Hed, förre fältjägaren Wikström, förre grenadjären Bång och förre fältjägaren Dahlström.

Av nämnda motioner jämte dem berörande handlingar framgår, dels att samtliga ifrågavarande f. d. indelta krigsmän tjänat kronan i över 15 men under 18 år, dels att N. A. Roos, Hed, Wikström och Dahlström förutom de tider, varunder de undergått rekryt- och underbefälsutbildning och vilka jämlikt föreskrift i Kungl. Maj:ts brev den 19 juni 1931 angående tjänstgöringstidens beräkning för underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa (nr 251) icke må tagas i betraktande vid beräkning av antalet tjänstgöringsdagar för pensions erhållande enligt den av Kungl. Maj:t med riksdagen utfärdade kungörelsen den 13 mars 1931 (nr 43), tjänstgjort i:

Roos	581 dagar
Hed	553 »
Wikström	440 »
och Dahlström	580 » .

Beträffande Bång har i samband med handläggning å departementet av viss utav Bång gjord ansökning om underhåll förelegat styrkt uppgift från vederbörligt regemente rörande hans tjänstgöringsförhållanden, utvisande, att han förutom rekryt- och underbefälsutbildning tjänstgjort i 582 dagar. Ingen av ifrågavarande soldater är följaktligen berättigad till erhållande av underhåll enligt bestämmelserna i ovannämnda kungörelse den 13 mars 1931 och Kungl. Maj:ts i anslutning därtill den 19 juni 1931 utfärdade brev angående tjänstgöringstidens beräkning för underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa.

Vad angår dels det i ovannämnda motion nr 130 gjorda uttalandet därom, att det skulle vara oriktigt, att vid beräklandet av tjänstgöringsdagar för erhållande av pension enligt kungörelsen den 13 mars 1931 (nr 43) marschdagar samt in- och utryckningsdagar icke skulle få tillgodoräknas såsom tjänstgöring, dels ock visst liknande uttalande i motionen nr 255, får departementet framhålla, att enligt gällande värnpliktslag in- och utryckningsdagar falla utanför den fastställda tjänstgöringstiden, varför

ock i förordningen den 5 mars 1926 angående avlöning till rullföringsbefäl och värnpliktiga under fredstid m. m. särskilt föreskrives, att penningbidrag utgår även för in- och utrykningsdagar. Då sålunda för värnpliktiga in- och utrykningsdagar falla utanför den fastställda utbildningstiden, torde även för indelt manskap gälla, att dylika dagar icke böra räknas som tjänstgöring. Departementet, som i skrivelse till Kungl. Maj:t den 27 augusti 1929 föreslog, att 600 dagar (motsvarande 20 regementsmöten à 30 dagar) skulle utgöra minsta tjänstgöringstid för rätt till underhåll ur Vadstena krigsmanshuskassa åt avskedat indelt manskap med minst 15 men under 20 tjänstår, har icke heller därvid räknat med att marschdagar samt in- och utrykningsdagar skulle ingå i de 600 dagarna.

Såsom framgår av motionerna nr 35 och 130, förmena sig förre soldaten N. A. Roos och förre fältjägaren Wikström hava tjänstgjort mera än vad som framginge av vederbörliga rullor. I anledning härav får departementet erinra om föreskrifterna i kungörelsen den 13 mars 1931 (nr 43), enligt vilka föreskrifter vederbörande är skyldig *styrka*, att han tjänstgjort i minst 600 dagar. Varken Roos eller Wikström har styrkt sig hava, förutom rekryt- och underbefälsutbildning, tjänstgjort i mera än respektive 581 och 440 dagar. (Se vid motionerna nr 35 och 130 fogade avskrifter av ur vederbörliga handlingar hämtade uppgifter rörande deras tjänstgöringsförhållanden. Enligt dessa uppgifter har Roos tjänstgjort i 923 dagar, därav $(62 + 180 + 100) = 342$ belöpa å Roos' rekryt- och underbefälsutbildning samt Wikström i 624 dagar, därav $(50 + 50 + 50) = 150$ belöpa å Wikströms rekryt- och underbefälsutbildning samt 34 dagar äro in- och utrykningsdagar. I uppgiften rörande Roos' tjänstgöringsförhållanden angivna ytterligare tillhoppa 38 dagar återfinnas icke i den av vederbörande regementschef bestyrkta uppgift, som åtföljde Roos' av departementet den 17 november 1931 avslagna ansökning). Så länge det sålunda icke blivit styrkt, att de tjänstgjort längre tid än ovan angivits, lär något tillgodoräknande av tjänstgöringsdagar härutöver för pensions erhållande icke kunna för dem ifrågakomma.

Såsom framgår av motion nr 130, har vederbörande motionär såsom motiv för sin hemställan om underhåll åt Wikström särskilt anført, bland annat, att Wikström erhållit avsked på grund av lyte, som han »mycket väl kunde hava ådragit sig i tjänsten». I anledning härav får departementet anföra följande.

Enligt bestämmelserna i Kungl. Maj:ts brev den 6 maj 1881 angående ändrade föreskrifter rörande underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa må underhåll ur kassan tilldelas den, som under tjänstgöring ådragit sig antingen mindro skada, som vid arbete är honom till hinder eller sådan sjukdomsåkomma, som kan hava menlig inverkan på hans arbetsförmåga. År 1929 anhöll Wikström i en till Kungl. Maj:t ställd skrift om underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa. Över denna ansökning avgåvo departementet och arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse den 28 maj 1929 yttrande, varav inhämtas följande. Wikström led då, enligt ett ansökningen bifogat läkarutlåtande, av emphysem pulm., bronchit, arterioscleros och vit. org. cordis, i anledning varav hans arbetsförmåga var i hög grad nedsatt. Ifrågavarande sjukdomar ansåg sjukvårdsstyrelsen icke vara annat än vanliga ålderdomskrämpor. Då Wikströms arbetsförmåga vid ifrågavarande tillfälle följaktligen icke kunde anses vara nedsatt på grund av någon i tjänsten ådra

gen skada eller sjukdom, ansågo sig departementet och styrelsen icke kunna tillstyrka bifall till densamma. Genom beslut den 19 juni 1931 fann Kungl. Maj:t Wikströms ansökning icke föranleda någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd.

På grund härav och då det fortfarande icke visats, att Wikströms arbetsförmåga är nedsatt på grund av någon i tjänsten ådragen skada eller sjukdom, lärer underhåll enligt bestämmelserna i Kungl. Maj:ts ovan nämnda brev den 6 maj 1881 icke kunna tilldelas Wikström.

I anslutning till vad sålunda anförts beträffande motionerna nr 35, 85, 130, 253 och 255 får departementet, under återopande jämväl av vad departementet anför i sitt denna dag avgivna utlåtande över en inom riksdagen väckt motion (II: 32) angående beräkning av tjänstgöringstid för rätt till underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa, samt med hänsyn till de konsekvenser, ett bifall till ifrågavarande motioner skulle medföra, uttala, att desamma, enligt departementets mening, icke synas böra föranleda någon riksdagens vidare åtgärd.

Vad angår motion nr 51 i första kammaren och motionerna nr 33, 57, 251, 252 och 261 i andra kammaren, hava samtliga däri till understöd föreslagna soldater tjänat kronan i över 18 men under 20 år. Ingen av ifrågavarande soldater har emellertid utöver de tider, som åtgått för vederbörande rekryt- och underbefälsutbildning, tjänstgjort i minst 600 dagar. Till något underhåll i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 13 mars 1931 och Kungl. Maj:ts brev den 19 juni 1931 angående tjänstgöringstidens beräkning för underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa äro de följaktligen icke berättigade. Vederbörande motionärer hava icke heller hemställt om, att underhåll skulle tilldelas dem enligt dessa bestämmelser, utan i enlighet med de principer, enligt vilka riksdagen tidigare plägat bevilja underhåll ur Vadstena krigsmanshuskassa åt f. d. indelt manskap, som ej tjänat fulla 20 år.

Med anledning av vad motionärerna sålunda föreslagit, tillåter sig departementet erinra därom, att riksdagen vid flera tillfällen, då fråga varit om underhåll åt soldater, som tjänat i minst 18 men under 20 år och befunnit sig i behövande omständigheter, medgivit, att underhåll ur Vadstena krigsmanshuskassa finge vederbörande tilldelas som om han tjänat i fulla eller 20 år. Det bör emellertid ihågkommas, att dylika medgivanden lämnats, innan riksdagen fattat beslut om nya grunder för underhåll åt avskedad indelt manskap med minst 15 men under 20 tjänstår. Riksdagens ifrågavarande medgivanden lära följaktligen numera icke äga samma prejudicerande natur som tidigare kan anses hava varit fallet.

De understöd, som riksdagen förut beviljat avskedade indelta soldater med icke fulla 20 tjänstår, hava för övrigt varit av så ringa omfattning, att underhållskostnaderna icke nämnvärt inverkat på belastningen av Vadstena krigsmanshuskassa och de särskilda anslag, som årligen uppförts på riksstaten för förhöjning och ytterligare förhöjning i gratialen åt avskedad indelt manskap samt dyrtids- och pensionstillägg åt sagda manskap. Vid bifall till här ifrågavarande motioner bleve förhållandet annorlunda. Departementet har hittills avslagit icke mindre än omkring 150 ansökningar från före detta soldater, som tjänat i 18—20 år men icke fullgjort tjänstgöring i sådan omfattning, att underhåll kunnat tillerkännas dem enligt kungörelsen den 13 mars 1931. Därest riksdagen nu skulle bevilja underhåll åt i motionerna avsedda soldater, vore det att förvänta.

att framställningar om underhåll för jämväl övriga med dem likställda soldater komme i sinom tid att motionsvis göras hos riksdagen. Enär underhållskostnaderna för ovan åsyftade omkring 150 soldater torde kunna anslås till i runt tal 50,000 kronor årligen, skulle följaktligen ett bifall till här ifrågavarande motioner komma att medföra en icke oväsentlig belastning å krigsmanshuskassans medel och ovanberörda anslag.

På grund av de utav departementet nu anförda skäl kan departementet icke finna annat än att betänkligheter måste anses föreligga för bifall till nu senast behandlade sex motioner.

Vad slutligen angår motion I: 14, framgår av motionen jämte densamma berörande handlingar, att däri omnämnda, till pensions erhållande föreslagna förre husaren Yngve tjänat i 19 år 8 månader samt därunder förutom rekryt- och underbefälsutbildning fullgjort tjänstgöring i 769 dagar, ävensom att han den 1 augusti 1907 avförts ur rullorna. Enligt gällande bestämmelser om underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa utgår underhåll ur kassan under vissa villkor till *avskedat* indelt manskap vid armén. Enär emellertid Yngve icke i vanlig ordning erhållit avsked, anser sig departementet, oaktat Yngve i övrigt uppfyllt villkoren för erhållande av underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa jämlikt bestämmelserna i kungörelsen den 13 mars 1931 och brevet den 19 juni 1931 angående tjänstgöringstidens beräkning för underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa, icke kunna tillstyrka bifall till motionen.

För egen del har *statskontoret* i sitt utlåtande i ämnet anført:

Motionerna avsåge underhåll åt vissa personer, vilka icke uppfyllde gällande fordringar för erhållande av understöd från Vadstena krigsmanshuskassa. Bestämmelserna om underhåll från kassan måste emellertid anses för vederbörande vara så förmånliga, att något undantag från dessa bestämmelser icke syntes böra göras. Beträffande de soldater, vilka tjänat kronan i över 18 men under 20 år, vore det visserligen sant, att riksdagen i liknande fall vid flera tillfällen medgivit, att underhåll ur Vadstena krigsmanshuskassa finge tilldelas sådana soldater, som om de tjänat 20 år. Men såsom arméförvaltningens civila departement framhållit, kunde ifrågavarande av riksdagen lämnade medgivanden icke anses prejudicerande, sedan riksdagen fattat beslut om nya grunder för underhåll åt avskedat indelt manskap. I likhet med civila departementet funne *statskontoret* därför, att betänkligheter måste anses föreligga även för bifall till de motioner, som avsåge soldater med minst 18 års tjänstgöringstid.

Jämväl i fråga om motionen I: 14 om pension åt förre husaren Yngve instämde *statskontoret* i vad civila departementet anført.

Vad först angår de i motionerna I: 15 och 16 avsedda f. d. grenadjären Fri och f. d. soldaten J. O. Eklöf, uppgå dessa personers anställningstid endast till något över 14 år. Vid sådant förhållande torde underhållsförmån till dem icke böra ifrågakomma. Utskottet avstyrker alltså bifall till nämnda båda motioner.

Samtliga de i övriga motioner omförmälda f. d. indelta hava en anställ-

Utskottet.

ningstid av mellan 15 och 20 år. Ingen av dem, med undantag av den i motionen I:14 omförmälde f. d. husaren J. A. Yngve, fyller emellertid det i 1931 års grunder för underhållsrätt med avseende å tjänstgöringstiden stadgade villkoret om minst 600 tjänstgöringsdagar, oberäknat rekryt- och underbefälsutbildning. Vad Yngve angår, kan han emellertid icke komma i åtnjutande av underhåll, enär han ej erhållit avsked i vanlig ordning utan blivit avförd ur rullorna. Utskottet finner för sin del icke skäl vara förebragta för ett undantag i förevarande fall från gällande underhållsvillkor och kan fördenskull icke biträda det i motionen I:14 framställda yrkandet.

Vad härefter angår de i motionerna II:35, 85, 130, 253 och 255 avsedda f. d. indelta, nämligen N. A. Roos, Hed, Wikström, Bång och Dahlström, hava samtliga dessa en anställningstid, som understiger 18 år. Vid sådant förhållande har utskottet, med hänsyn till tidigare praxis, ansett sig icke kunna tillstyrka, att underhållsrätt medgives dem. Beträffande Wikström har gjorts gällande, att han skulle hava avgått ur tjänst på grund av sjukdom, som han möjligen ådragit sig i tjänsten. Frågan, huruvida militärtjänstgöringen varit orsaken till eller bidragit till uppkomsten av de sjukdomar, av vilka Wikström för närvarande lider, har emellertid varit underställd vederbörande myndighets och Kungl. Maj:ts prövning, varvid befunnits, att något dylikt samband icke kunnat påvisas. På grund av vad nu anförts avstyrker utskottet bifall jämväl till samtliga senast omförmälda motioner.

Vidkommande slutligen de i motionerna I:51 samt II:33, 57, 251, 252 och 261 avsedda f. d. indelta Åberg, J. A. Roos, Stafström, Lod, Kapp, Lind, Ryd och Fogel, hava samtliga dessa en anställningstid av över 18 år. Såsom bekant har riksdagen tidigare efter prövning i varje särskilt fall pläгат vid en anställningstid av över 18 år medgiva underhåll under förutsättning att ömmande omständigheter i de särskilda fallen befunnits föreligga. I samband med behandling vid 1931 års riksdag av frågan om jämkning i villkoren för rätt till underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa förelåg ett motionsvis väckt förslag om att indelta med minst 18 års tjänstetid skulle utan avseende å längden av den verkliga tjänstgöringstiden tillerkännas rätt till underhåll. Utskottet avstyrkte detta förslag under framhållande, bland annat, att ett generellt medgivande av dylik rätt utan hänsyn till antalet tjänstgöringsdagar näppeligen kunde anses försvarligt, då den effektiva tjänstgöringstid, som förutsatts för underhållsrätt, i och för sig måste anses vara mycket kort. Samtidigt framhöll utskottet emellertid, att ett undantagslöst fasthållande vid villkoret om minst 600 tjänstgöringsdagar måhända kunde i enstaka fall medföra obilliga konsekvenser. Enligt utskottets mening torde 1931 års riksdags ståndpunktstagande i fråga om de generella villkoren för underhållsrätt icke böra utesluta möjligheten av att i fall, där förhållandena kunna anses

behjärtansvärda, fortfarande medgiva underhåll vid en anställningstid av minst 18 år utan hänsyn till längden av den verkliga tjänstgöringstiden. Då ömmande omständigheter i här förevarande fall synas föreligga, har utskottet ansett sig böra tillstyrka, att ifrågavarande f. d. indelta tillerkännas underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa utan hinder av att de icke tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid.

På grund av det anförda får utskottet hemställa,

1) att motionen I: 14 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;

2) att motionen I: 15 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;

3) att motionen I: 16 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;

4) att riksdagen, i anledning av motionen I: 51, må medgiva, att förre fältjägaren vid Jämtlands fältjägarregemente Karl Fredrik Åberg må från och med den 1 juli 1932 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid;

5) att riksdagen, i anledning av motionen II: 33, må medgiva, att envar av förre soldaten vid Hallands och Västgöta regementen Johan Albert Roos, förre soldaten vid Livregementet till fot Carl Gustaf Stafström och förre soldaten vid Västgöta regemente Lars Fredrik Lod må från och med den 1 juli 1932 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid;

6) att motionen II: 35 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;

7) att riksdagen, i anledning av motionen II: 57, må medgiva, att förre soldaten vid Värmlands regemente Lars Johan Kapp må från och med den 1 juli 1932 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid;

Bankoutskottets utlåtande Nr 34.

8) att motionen II: 85 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;

9) att motionen II: 130 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;

10) att riksdagen, i anledning av motionen II: 251, må medgiva, att förre soldaten vid Hälsinge regemente Gabriel Oskar Lind må från och med den 1 juli 1932 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid;

11) att riksdagen, i anledning av motionen II: 252, må medgiva, att förre soldaten vid Jönköpings regemente Karl Oskar Ryd må från och med den 1 juli 1932 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid;

12) att motionen II: 253 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;

13) att motionen II: 255 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda; samt

14) att riksdagen, i anledning av motionen II: 261, må medgiva, att förre soldaten vid Dalregementet Lars Fogel må från och med den 1 juli 1932 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid.

Stockholm den 25 april 1932.

På bankoutskottets vägnar:

C. E. SVENSSON.

Närvarande: se anteckning å utlåtandet nr 33.

Reservation

av herr *Lovén*, som ansett, att underhåll borde tillerkännas även f. d. indelta med mellan 15 och 18 anställningsår under förutsättning att de kunde räkna minst 600 tjänstgöringsdagar, och förty förordat underhållsrätt *dels* för förre soldaterna N. A. Roos och Hed, vilkas sammanlagda antal tjänstgöringsdagar enligt den å sid. 3 i utskottets utlåtande intagna tabellen utgjort respektive 923 och 803, *dels ock* åt förre fältjägaren Wikström, som enligt nämnda tabell har 574 tjänstgöringsdagar, vartill emellertid komma 34 in- och utryckningsdagar eller tillhoppa 608 dagar; i följd härav har herr *Lovén*, med biträdande av vad utskottet under mom. 1)—5), 7) och 10)—14) här ovan hemställt, yrkat, att utskottet under mom. 6), 8) och 9) skulle hemställa,

6) att riksdagen, i anledning av motionen II: 35, må medgiva, att förre soldaten vid Norra skånska infanteriregementet Nils August Roos må från och med den 1 juli 1932 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid;

8) att riksdagen, i anledning av motionen II: 85, må medgiva, att förre soldaten vid Hälsinge regemente Jonas Hed må från och med den 1 juli 1932 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid;

9) att riksdagen, i anledning av motionen II: 130, må medgiva, att förre fältjägaren vid Jämtlands fältjägarregemente Sifvert Wikström må från med den 1 juli 1932 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid.